

Studie – mapování připravenosti center duševního zdraví na podporu duševního zdraví ukrajinských uprchlíků

Cíl 1

Podrobná studie proveditelnosti připravenosti CDZ+ poskytovat služby na podporu duševního zdraví uprchlíkům z Ukrajiny s návrhem implementačního programu. Mapování probíhalo od 1. listopadu do 31. prosince 2022.

Poskytovatel uzavřel smlouvu s koordinátorem (koordinátory) na konkrétní činnosti související s jeho rolí, tj. sběr dat pro potřebnou péči mezi lidmi z Ukrajiny v daném regionu, propojení služeb duševního zdraví a služeb zaměřených na podporu uprchlíků a jejich integraci, spolupráci s poskytovateli krizových služeb s psychologickými nebo psychoterapeutickými poradnami, pomoc při hledání odborníků z Ukrajiny, kteří mohou pracovat v týmu CDZ.

V plánu bylo provést mapování napříč 4 regiony, zapojit 4 mapování CDZ. Nakonec se podařilo provést mapování dalšími třemi CDZ, což bylo vyhodnoceno jako pozitivní s ohledem na rozšíření informací o další 3 územní celky.

7 poskytovatelů napříč členy Aliance CDZ (dále jen "ACDZ"): CDZ-AMT DRUG – OUT Klub, z.s., FOKUS Vysočina, z.s., Ledovec, z.s., CTCenter MaVe, s.r.o., FOCUS Mladá Boleslav, z.s., Fokus-Písek z.ú. – CDZ Strakonice, Duševní zdraví, z.ú. mapováno bylo celkem 8 regionů v ČR.

Při mapování regionů se koordinátoři zaměřili na tato témata:

1. Služby podpory duševního zdraví
2. Ostatní služby jako ubytování, pracovní místa, vzdělávání
3. Navázání spolupráce s možnými pracovníky z komunity UA
4. Výsledek mapování
5. Kruční problémy včetně doporučení jejich řešení

Výsledek mapování ukázal, že ve všech mapovaných krajích jsou připraveni poskytovat služby podpory duševního zdraví. Jeden z regionů se bude ucházet o speciální projekt, který pokryje služby napříč cílovými skupinami uprchlíků.

Zpráva o poskytování služeb duševního zdraví ukrajinských uprchlíků napříč cílovými skupinami

Cíl 2

Poskytování podpory duševního zdraví ukrajinským uprchlíkům se zapojením pracovníků CDZ dle potřeby pacienta/klienta.

Využití koordinátora pro zajištění rozšíření přirozeného regionu a pokrytí potřeb všech cílových skupin. Zajištění tlumočení/překlady, zapojení ukrajinským odborníkům v oblasti duševního zdraví z řad uprchlíků i Ukrajinců, kteří již žijí v České republice, zabezpečení supervize, protože práce s pacienty/klienty, kteří jsou cizinci, mluví jiným rodným jazykem, mají odlišné zvyky je pro pracovníky CDZ+ náročná.

Služby byly poskytovány od 1. listopadu do 31. prosince 2022.

Centra duševního zdraví zapojená do poskytování podpory duševního zdraví pro ukrajinské uprchlíky: CDZ-AMT Řepy Centrum psychosomatické medicíny, s.r.o., Asociace TRIGON, o.p.s., Pro zdraví 21, z.ú. (CDZ-D – pro děti a adolescenty).

Regiony:

Praha, Středočeský kraj, Ostrava (plus města a obce s celkovým počtem obyvatel cca 400 000) v Moravskoslezském kraji (MSK).

Způsob, jakým se pacienti/klienti z cílové skupiny ukrajinských uprchlíků dostali do služby:

V CDZ Řepy – Praha – přichází do služby nejvíce uprchlíků (žen i dětí) prostřednictvím ubytování poskytované službou. Dvě třetiny ubytovací kapacity jsou poskytovány pro ubytování ukrajinských uprchlíků od března 2022. Další část ukrajinských uprchlíků přichází do služby prostřednictvím praktických lékařů a různých sociálních služeb. CDZ-D – doporučení krajských nemocničních lékařů,

odboru sociálně-právní ochrany dětí a institucí a spolků pracujících s ukrajinskými uprchlíky (Centrum pomoci pro Ukrajince, Rodinné centrum Slunečnice, městská knihovna).

Natalia Tsilenko, členka týmu a zástupkyně ukrajinské komunity, pomohla šířit povědomí o projektu prostřednictvím sociálních sítí.

TRIGON (zde se jednalo o spolupráci více CDZ včetně CDZ – D) - Moravskoslezský kraj – spolupráce s vládními i nevládními organizacemi, s Hasičským záchranným sborem MSK, Cizineckou policií, místním KACPU a UA pointem Fakultní nemocnicí Ostrava. Zástupci se účastnili setkání městské a krajské platformy pro uprchlickou krizi, účast na několika stigmatizačních kampaních na Ostravské univerzitě, spolupracovali s městským obvodem Ostrava Bartovice – sociálním odborem a hostelem s asi 100 uprchlíky.

Zhodnocení implementace v daném období

V CDZ Řepy – Praha probíhá péče o ukrajinské uprchlíky bez obtíží, především v oblasti psychiatrie, adiktologie, psychologie a sociální podpory. Vzhledem k tomu, že podpora probíhá již od března 2022. Od prosince 2022 je ukrajinským uprchlíkům poskytována sociální pomoc (jednání s úřady a doprovod, pomoc při hledání práce, jazykové kurzy a speciální školení). CDZ-D – Středočeský kraj – v tomto období tým se zaměřil především na informování okolních institucí a míst, kde se nachází ukrajinská komunita, tak, aby se naše služby dostaly do podvědomí. Klienti, kteří využili služeb centra, byli vyšetřeni psychiatrem a následně byl sestaven léčebný plán, dále se splnili stanovené kroky. Probíhala spolupráce s tlumočnickem, odstranění jazykové bariéry otevřelo možnost komunikovat s dětskými klienty a rodiči co nejpřesněji.

TRIGON (více CDZ a CDZ-D spolupracuje) - Moravskoslezský kraj – funkční tým složený z odborníků na duševní zdraví dětí i dospělých, se stal stabilním partnerem UA Pointu v regionální nemocnici, probíhaly konzultace s KACPU, podpora skrze potravinové banky pro klienty, pomoc se zajištěním akutní léčby u ukrajinsky mluvícího zubař pro dospělé, podařilo se najít práci ve zdravotnictví apod.

Doporučení plynoucí ze zjištěných nedostatků

Zajistit potřebnou lékařskou péči v jiných oborech, než je naše vlastní (většinou v oborech přetížených, např. dětská psychiatrie, kardiologie, revmatologie, stomatologie a další), vzhledem ke komunikační bariéře roste potřeba kvalifikovaného tlumočnicka pro přesnou interpretaci informací, aby se minimalizovalo nedorozumění obou zúčastněných, nedostatek dětských praktických lékařů a praktických lékařů pro dospělé. Druhým kritickým bodem byl zjištěn nedostatek odpovídajícího bydlení.

Výstupy/outputs

Počet podpořených osob z řad ukrajinských uprchlíků (2 CDZ + 1 rozšířené CDZ)		
	Listopad	Prosinec
Praha	23	23
Středočeský kraj	9	9
Moravskoslezský kraj	81	84
Celkem	113	116

Celkem	Listopad	Prosinec
Mužů	39	45
Žen	74	71

Druh služby	Služby psychologa	Služby psychologa	Služby sociální	Služby psychiatra	Služby adiktologa včetně psychoterapie
Listopad	53		52	25	23
Prosinec	19	2	94	26	23

